

RADNIČNÍ ZPRAVODAJ

město Pardubice

číslo 7, 8 | červenec, srpen 2022

- 2** O čem se mluví... nejen o odpadovém hospodářství
s náměstkem primátora Janem Nadrchalem

- 3** Oprava železničního mostu zcela uzavřela podjezd v centru

- 3** Provoz autobusového nádraží bude o rok prodloužen

- 12–13** Pardubice v létě opakovaně rozhýbou skvělé akce

- 16** Prestižní ocenění vědce z Univerzity Pardubice

Pardubice

O čem se mluví...

... nejen o odpadovém hospodářství s náměstkem primátora Janem Nadrchalem

Pane náměstkú, jak obyvatelé Pardubic třídí odpad?

Je vidět, že většina našich obyvatel už třídění využitelných složek považuje za samozřejmost. Za posledních šest let se zvýšilo množství jednotlivých položek separovaného odpadu, s výjimkou textilu, o desítky procent. Markantní je to u papíru, kterého se v roce 2021 sebralo 1891 tun, což představuje během pěti let téměř stoprocentní nárůst. Může to být i tím, že se snažíme ke třídění vést děti. Léta pořádáme soutěže ve sběru PET lahví a papíru, do nichž se zapojují nejen základní, ale také mateřské školy. Většina školských zařízení je zapojena do sběru biologicky rozložitelného odpadu, podporujeme výchovné programy zaměřené na tuto tematiku a podobně. Letos ve sběru papíru zvítězily děti z MŠ Dražkovice, které dokázaly nasbírat téměř 3 tuny papírového odpadu, v přepočtu na žáka je to více jak 75 kilogramů. Na druhém místě se umístila MŠ Čtyřlístek, kde každé dítě nasbíralo necelých 38 kilogramů papíru (dohromady 2,88 t) a třetí skončila MŠ Kytička se zhruba 29 kilogramy na dítě (dohromady 4,36 t). Přál bych si, aby se soutěž rozšířila i na nápojové plechovky.

A co bioodpad?

Počet lidí, kteří bydlí v rodinném domku a mají hnědou popelnici na bioodpad, raketově stoupá. A to je dobře. Dokonce jsme

vyzkoušeli, coby pilotní projekt na Dubině, umístění nádob na bioodpad k bytovým domům ke kontejnerovým stáním. To bylo sice kvitováno s povděkem, ale opět se ukázalo, že je to vše o lidech. V hnědých popelnicích nakonec končil odpad, který tam neměl co dělat. Nyní jsme zvolili variantu zamykatelných kontejnerů, klíče jsou lidem, co o třídění mají skutečný zájem, k dispozici zdarma. Díky tomu, že kontejnery slouží jen těm, kteří tříditi chtějí, se kvalita bioodpadu výrazně zvýšila. Věřím, že se nám podaří rozšířit tuto službu po celém městě.

Mnohdy si ale lidé stěžují, že jsou kontejnery na tříděný odpad plné a že není kam tříditi.

Biologicky rozložitelný odpad se v létě sváží jednou týdně, ostatní komodity pak podle potřeby. V některých lokalitách se kontejnery na plasty a papír vyvážejí i třikrát do týdne. Přesto to leckdy nestačí, zejména přes víkend se nám kontejnery plní závratnou rychlostí. Přitom by pomohlo, kdyby lidé papíry i lahve před vyhozením do kontejneru lépe složili nebo sešlápli. Převážet vzduch je neekologické i neekonomické. Letošní rozpočet města počítá s tím, že celkové náklady na odpadové hospodářství v Pardubicích přesáhnou 93 miliony korun. Z toho svoz separovaného odpadu přijde na 22 milionů korun. Provoz separačních (sběrných) dvorů pak na 16 mi-

lionů. I přesto se nám, jako jednomu z mála měst, podařilo místní poplatek za svoz odpadu udržet na hladině předchozích let a nezvyšovali jsem ho. Částka, kterou občané za svoz ročně zaplatí, přitom pokryje 61 procent z celkových nákladů na odpadové hospodářství Pardubic. Zbylou část, tedy 414 korun za každého poplatníka v oblasti odpadového hospodářství, doplácí město. Řešením přetékajících kontejnerů, zejména v lokalitách, kde převažuje zástavba rodinných domů, by určitě byl takzvaný „door to door“ svoz tříděného odpadu. Stejně jako se sváží bioodpad, by si každý mohl pořídit kontejner na plast, papír a případně i sklo. Tento moderní systém by vyřešil i řadu problémů s umisťováním nebo rozšiřováním kontejnerových stání.

Vyplatí se provoz sběrných dvorů?

Samozřejmě. A k tomu jedna zajímavost: je vidět, že občané města postupně vybavují své domácnosti novým, modernějším zařízením, ale hlavně že více a kvalitněji třídí odpad. Vyřazené elektrospotřebiče stále častěji směřují k recyklaci a nekončí tak ve směsném odpadu, což je samozřejmě dobře. Recyklace toho, co se separovalo loni, představuje například úsporu více než 3000 MWh elektřiny. To odpovídá zhruba roční spotřebě tisíce domácností, a to už je opravdu hodně. Za rok 2021 jsme jen díky recyklaci elektrospotřebičů snížili produkci skleníkových plynů o více než tři tisíce tun CO₂, nebo ušetřili více než 1800 barelů ropy, či 245 tun železa, mědi nebo hliníku.

Velkým tématem letošního jara bylo veřejné projednání záměru obnovení provozu spalovny v Rybitví. Je něco nového?

Není to zatím oficiální, ale mám informace, že společnost AVE o „EIA“ znovu požádá, pravděpodobně k tomu dojde už v létě. Rozhodně budeme bojovat do poslední chvíle, ale obávám se, že jestli se vypořádají se všemi výtkami a naplní všechna kritéria dle zákona, stane se to, co nikdo z nás nechce, tedy že spalovna dostane zelenou.

Nechci plakat na rozlitém mléce, ale znovu se ukazuje, že nekoupit spalovnu, když existovala nabídka, bylo špatné rozhodnutí.

Do vaší gesce patří také území Červeňáku. Co s ním plánujete?

Záměrem města je celková komplexní revitalizace lokality Červeňák s ohledem na jeho přírodní, kulturní a historické hodnoty a význam v systému sídelní a krajinné zeleně. Projekt významně rozvíjí genia loci této přírodní lokality táhnoucí se podél řeky Chrudimky. Samozřejmě s přiměřenou mírou rekreace. Vycházíme při tom jak ze zpracovaného biologického posouzení lokality, tak registrované územní studie. Zlepšit by se měla i přístupnost a pobytovost území, důraz klademe na ekovychovu a širší vazby. Lokalitu chceme doplnit o vhodný mobiliář či herní prvky, územím by měly vést dvě naučné stezky. Jedna návštěvníky provede různými biotopy a přírodními zajímavostmi Červeňáku, druhá bude odkazovat na vojenskou historii, neboť Červeňák býval cvičištem zdejších ženistů. Rada města schválila projektový záměr revitalizace území Červeňáku. Projekt revitalizace území Červeňáku si klade za cíl zlepšení stavu přírodních stanovišť, regulaci a omezování šíření nepůvodních druhů. Jeho součástí je například i práce s vodou, konkrétně například podpora tvorby tůň coby lůžiska vzácných živočichů, kteří se v území vyskytují. Během revitalizace by podle územní studie měl být Červeňák propojen s okolím cyklostezkami a pěšinami, zachovány a začleněny do celého konceptu revitalizace by měly být zachované technické prvky jako mostní pilíře a stávající objekty. Projektovou dokumentaci chce mít město hotovou do konce příštího roku. Samotná obnova území Červeňáku by pak měla začít v polovině roku 2024. Realizace bude podle prozatímních odhadů stát asi 60 milionů korun. Obnovu území Červeňáku jsme připraveni financovat z vlastních zdrojů s možnou dotací z evropských fondů. Těším se, že se tato lokalita stane velmi oblíbenou, kde bude radost trávit volný čas.

Radniční zpravodaj periodický tisk územního samosprávného celku Statutárního města Pardubice se sídlem úřadu Magistrát města, Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice, IČO 274046, a VLTAVA LABE MEDIA a.s., region východní Čechy, Kladská 17, 500 03 Hradec Králové, IČ 01440578. Evidenční číslo MK ČR E 11512.

Redakce: Nataša Hradní, Iveta Koubková, Alexandra Tušlová. Fotografie: Tomáš Kubelka, Jiří Sejkora, Iveta Koubková, archivy autorů článků. Adresa: Radniční zpravodaj, Magistrát města Pardubice, Pernštýnské náměstí 1, 530 21 Pardubice. Elektronická adresa: alexandra.tuslova@mmp.cz, tel. 466 859 407. Internet: www.pardubice.eu.

V Pardubicích 27. června 2022. Výtisk doručila Česká distribuční a.s. Redakce si vyhrazuje právo redigovat jednotlivé příspěvky, resp. vybírat z obdržených materiálů. Otiskovány nebudou anonymní příspěvky ani texty obsahující urážlivé, vulgární, rasistické nebo jinak hanlivé výrazy. Texty v Diskuzním fóru obsahují osobní názory a postoje jejich autorů. Uzávěrka RZ 9/2022: 18. srpna 2022.

Oprava železničního mostu zcela uzavřela podjezd v centru

Podjezdem z ulice 17. listopadu na Jana Palacha nebude do 7. července možné projít ani projet. V rámci modernizace železničního uzlu v Pardubicích proběhne na základě žádosti zhotovitele rekonstrukce železničního koridoru kompletní výměna mostu, která si vyžádá kompletní uzavření místa rekonstrukce. Odstranění mostu stávajícího a montáž ocelové konstrukce mostu nového bude probíhat bez pauzy, tedy 24 hodin denně.

Do centra města se z Višňovky nebude možné počátkem prázdnin dostat ani pěšky, ani na kole, ani autem, objížděné trasy budou několik dnů využívat také vozy městské hromadné dopravy. Práce jsou zvoleny na víkend, na který navazují dva státní svátky, což je tradičně období, kdy jsou lidé na dovolených a ve městě je z pohledu dopravy klidněji. Z bezpečnostních důvodů bude provoz včetně MHD a pěších z ulice Jana Palacha vyloučen a odveden na stanovené

a vyznačené objížděné trasy po místních komunikacích. „Na základě požadavků je demolice stávající mostní konstrukce naplánovaná na noc z 1. na 2. července. Bohužel se může stát, že tyto práce dočasně naruší noční klid, za což se všem místním předem velmi omlouváme. Všechny dotčené orgány byly o této skutečnosti informovány,“ sdělila tisková mluvčí realizátora rekonstrukce EUROVIA CS Iveta Štočková. „Montáž nové ocelové konstrukce poté proběhne ve dnech 3. a 4. července, kdy bude osazeno celkem 26 ocelových nosníků, každý v délce 31 metrů. Ve dnech 5. až 7. července proběhne ještě bednění podhledu a montáž ocelové výztuže,“ dodala mluvčí Štočková.

Uzavírka bude platit pro veškerou dopravu, tedy i pro MHD, motorová vozidla, pro pěší a cyklisty ve dnech 1. 7. od 7:00 do 7. 7. do 3:45 hodin. Objížděná trasa bude vedena ulicemi Pod Břízkami

– S. K. Neumanna – Anenská – Karla IV. – Jahnova – Sukova třída – Hradecká – Palackého třída a naopak, nebo Pichlova – S. K. Neumanna – Anenská – Karla IV. – Jahnova – Sukova třída – Hradecká – Palackého třída a naopak.

„V první etapě (do 6. července včetně) budou linky MHD, které jsou standardně trasovány podjezdem v ul. 17. listopadu, vedeny v náhradních trasách; konkrétně linky 1, 5 a 15 přes najezd Paramo, linky 7, 14, 18, 24 a 27 podjezdem Anenská. Linka 20 bude stále ještě mimo provoz,“ sdělil ředitel Dopravního podniku města Pardubic Tomáš Pelikán. Od 7. července dále bude jedinou linkou, která pojedí po objížděné trase, linka 1. Zbylé se vrátí do svých běžných tras, zároveň opět vyjede linka 20. U těch linek, kde bude potřeba, budou namísto trolejbusů nasazena vozidla v nezávislé anebo hybridní trakci. Detailní informace k celému provozu jsou pak k dispozici

na webu Dopravního podniku, na vývěskách, které jsou součástí zastávkových jízdních řádů, a rovněž na letáčích v samotných vozidlech.

Kompletní modernizace železničního uzlu v Pardubicích byla zahájena v září roku 2020 a jde o největší projekt tohoto druhu v moderní historii. Patří do něj rekonstrukce železniční stanice Pardubice, včetně napojení na stávající traťové úseky. Modernizován bude železniční svršek a spodek, stávající nástupiště včetně výstavby nového ostrovního nástupiště v liché části kolejíště, a k němu budou prodlouženy oba podchody pro cestující. Rekonstrukce zahrnuje i sedm mostních objektů, zabezpečovací a sdělovací zařízení trakčního vedení a silnoproudé technologie. Práce na tomto projektu provádí sdružení firem EUROVIA CS, Chládek & Tintěra Pardubice, Elektrizace železnic Praha a GJW Praha pro Správu železnic.

Křižovatka U Marka se opravuje

Průjezdu křižovatkou silnice I/36 s ulicí Hlaváčovou, Palackého třídou a odbočkou k autobusovému nádraží musejí řidiči věnovat ještě více pozornosti než doposud.

Od poloviny června jsou uzavřeny dva jízdní pruhy silnice I/36 ve směru z centra (od odbočky k autobusovému nádraží zhruba k bývalé čerpací stanici). Provoz

zde je veden obousměrně jen v polovině vozovky, proto je doprava před ústím Hlaváčovy ulice i Palackého třídy do křižovatky svedena vždy do jednoho jízdního pruhu,

z něhož automobily odbočují vpravo i vlevo. Tato omezení potrvají do 11. července, do konce července by kvůli opravám měla být Hlaváčova ulice zcela uzavřena.

Provoz autobusového nádraží bude o rok prodloužen

Spolu se zahájením stavby terminálu B, tedy terminálu pro regionální autobusovou dopravu, se městu podařilo vyřešit také otázku spojenou s provozem stávajícího autobusového nádraží ležícího na pozemcích společnosti Redstone House. Nádraží bude na základě společné dohody fungovat na stejném místě až do doby, kdy bude zprovozněn nový terminál rostoucí vedle hlavního vlakového nádraží.

„Velmi oceňuji vstřícný krok společnosti, která si uvědomuje, jaké komplikace

by uzavření stávajícího autobusového nádraží v době, kdy ještě není dokončen terminál B, pro město znamenalo. V opačném případě bychom totiž museli hledat provizorní nástupiště v blízkosti vlakového nádraží, což už by bylo samo o sobě velmi obtížné, v každém případě by se tato dočasná stanoviště výrazně podepsala na dopravní situaci ve městě,“ konstatuje náměstek primátora zodpovědný za oblast dopravy Petr Kvaš.

Stávající nádraží tak budou moci lidé využívat minimálně po dobu jednoho

roku. „Výstavba, kterou na místě stávajícího autobusového nádraží majitel pozemků plánuje a pro kterou má již vydané územní rozhodnutí, tak bude ze strany společnosti koordinována tak, aby bylo možné nadále využívat část současného autobusového nádraží až do konce června 2023 s tím, že společnost je připravena s námi jednat o dalším možném prodloužení tohoto termínu,“ komentuje dohodu města a firmy Redstone House primátor Pardubic Martin Charvát.

Stavba terminálu B, který během 12 měsíců vyrostě vedle hlavního vlakového nádraží a který má řešit lepší propojení autobusové, vlakové a hromadné dopravy, odstartovala na jaře letošního roku. Pro město ji zajišťuje pražská BAK stavební společnost za téměř 129 milionů korun s tím, že s financováním tohoto projektu město pomůže dotace ve výši skoro 100 milionů korun, kterou budou Pardubice čerpat prostřednictvím ITI Hradecko-pardubické aglomerace.

Stanovisko města Pardubic k otevřeným dopisům na téma hala

Statutární město Pardubice reaguje na otevřené dopisy několika autorů, mediální kampaň vedenou na reklamních plochách a internetu, ve kterých jsou publikovány zavádějící, nebo dokonce zcela nepravdivé informace týkající se investičního záměru pana Dědky. Město Pardubice oslovil investor Dědek, představil svůj

záměr a nastínil svoji představu spolupráce. Město aktivitu pana Dědky vítá, ale chce dodržet všechny standardní postupy a lhůty. Zodpovědné posouzení všech vlivů výstavby multifunkční arény v areálu dostihového závodiště, posouzení přínosů i rizik pro město i pro Dostihový spolek je časově náročný proces. Žádnou smlouvu,

memorandum nebo jiný dokument týkající se zmíněného investičního záměru zastupitelstvo města na svém červnovém jednání nemělo v úmyslu projednávat. Stejně je to s pozemky města. Jejich prodej se v současné době neřeší a zastupitelstvo ho neprojednávalo. Město Pardubice se ohrazuje proti výrokům, že město zničí do-

stihy a Velkou pardubickou. Naopak právě město Pardubice stojí o rozvoj areálu a dostihového sportu. Bez správy dostihové dráhy a areálu celého závodiště, bez výrazné finanční pomoci města by dostihy ztratily sportovní a společenskou prestiž, o kterou právě město Pardubice dlouhodobě usiluje.

SBÍRKA PRO UKRAJINU

Statutární město Pardubice
ve spolupráci s Oblastní
charitou Pardubice vyhlašuje
potravinovou sbírku určenou
pro následnou pomoc lidem
prchajícím před válkou na Ukrajině.

Od dubna v **budově Městského
obvodu 1 u divadla – vchod
z Jindřišské ulice** (bývalá
prodejna oblečení) **vždy
v ÚTERÝ od 13 do 17 hodin.**

DĚKUJEME!

POTRAVINY: těstoviny | rýže | luštěniny | mouka |
olej | cukr | sůl | konzervy | kojenecké mléko | výživy |
potraviny k okamžité spotřebě | a další

DROGERIE: dětské pleny | vlhčené ubrousky |
dětská kosmetika | hygienické vložky | mýdlo, šampony |
zubní kartáčky, pasty | prostředky na mytí nádobí,
úklid, praní | a další

Pardubice

**Oblastní charita
Pardubice**

Dukla sportovní je priorita

Pardubice pokračují s přípravou projektu Dukla sportovní, a to i navzdory růstu cen na stavebním trhu. Město chce být totiž po projektové stránce připraveno na dotační možnosti ze strany státu, platné územní rozhodnutí a stavební povolení již první etapy projektu mají. Radnice nyní zaměřuje pozornost na rekonstrukci basketbalové haly a otázku, zda by bylo možné jít při realizaci dalších etap také cestou PPP projektu. S možnou pomocí projektu přicházejí i akcionáři basketbalu. Realizace by mohla začít v roce 2024.

Postupný vývoj a dramatické zvyšování cen stavebního materiálu výrazným způsobem ovlivnily náklady spojené s projektováním a následnou realizací první etapy projektu. Původní výdaje výrazně narostly na téměř miliardu korun, přestože projektový tým poslední rok s projektanty usilovně pracoval na hledání úspor a zlevňovací studii v jednotlivých řešení, náklady výrazně narostly, obdobně jako rostou v jiných odvětvích. „Na první etapu, to znamená výstavbu atletické haly, rekonstrukci stávající basketbalové haly, výstavbu dvorany a srdce projektu, komunikace a parkoviště máme platné stavební povolení. Podpora investic do nadregionální a významné sportovní infrastruktury z úrovně vlády se prakticky úplně zastavila. Možné dotační příležitosti by mohly být podle našich informací otevřeny nejdříve v roce 2024. Nic nevzdáváme, naopak, chceme být perfektně projekčně připraveni ve více variantách. Dukla sportovní je z pohledu priorit pardubických sportů jednoznačně číslo jedna,“ informuje náměstek primátora pro sport Jakub Rychtecký.

Vzhledem k dosavadnímu vývoji cen a predikci vývoje cen pro další období je nemožné navrhovaný projekt realizovat v původně predikovaných limitech, a to i za předpokladu využití zlevňovací studie a nahrazení navrhovaných materiálů a technických řešení za cenově dostup-

nější. „Velmi si vážím přístupu projektantů. Dohodli jsme se s nimi na ukončení stávající smlouvy o dílo, abychom mohli rozšířit variabilitu projektu a oddělit část první etapy, tedy potřebnou rekonstrukci stávající basketbalové haly dle projektu, včetně přípravy technologií potřebných pro výstavbu atletické nebo multifunkční haly. Nyní se ukazuje, jakou výhodou bylo připravit projekt ve formě etap, které lze různě skládat na sebe, právě díky tomu je nyní možné upravit etapu 1 a přizpůsobit další projektování našim možnostem, aby se případně mohlo v roce 2024 začít i bez ohledu na státní dotace. V tomto roce už nebude tlak na rozpočet města, předpokládané náklady jsou zde ve výši 127 milionů korun včetně DPH. Je to o prioritách a odvaze a toto klíčové území pro sportovní infrastrukturu v majetku města již nutně potřebuje investici,“ vysvětluje náměstek primátora pro sport Jakub Rychtecký s tím, že projekt Dukly sportovní má poskytnout zázemí více než 3 tisícům sportujících dětí, 16 klubům, ale také mezinárodním sportovním eventům reprezentační úrovně. Projekt zároveň otevírá areál veřejnosti a neorganizované sportovní činnosti široké veřejnosti

Město v posledních letech investovalo do areálu několik desítek milionů korun, stadion má nové všechny tartanové plochy, investovalo se i do střechy a zázemí atletické tribuny, letos prochází kompletní rekonstrukcí trávník na hlavní ploše. „Stávající basketbalová hala je ale opravdu ve velmi špatném technickém stavu, její rekonstrukci a přístavbu včetně dalších návazností, navíc s ohledem na navyšování cen vidím proto jako důležitý a klíčový první krok a signál sportovcům v Pardubicích, že to nevzdáváme. Zároveň budeme připraveni a otevření dalším dotačním příležitostí, ale otevíráme i cestu pro vstup soukromého kapitálu do tohoto, pro město důležité-

ho projektu,“ doplňuje náměstkova slova primátor Pardubic Martin Charvát, který má na starosti majetek a investice.

Radní chtějí hledat i další finanční zdroje

Projektový tým v čele s náměstkem Jakubem Rychteckým a primátorem Martinem Charvátem nabízí zastupitelům otevření cesty pro vstup soukromého kapitálu do území, a to představením etapy 5, která ve vítězném architektonickém návrhu od začátku počítala s komerčními projekty polyfunkčního domu, bydlení a dalších ubytovacích kapacit. „Multifunkční hala pro sálové sporty, která se může jevit pro soukromé investory jako nejzajímavější, nechybí jenom basketbalu, ale také florbalu, házené a dalším sportům v Pardubicích. Říkáme si proto o úkol v zastupitelstvu, kdy chceme připravit zadání zpracování odborné analýzy pro zjištění potenciálu využití formy PPP projektu pro realizaci multifunkční haly za pomoci využití Etapy 5 a souvisejícího území,“ komentuje jedno z usnesení k projektu Rychtecký. Podle primátora Martina Charváta je to jedna z cest, kterou je třeba prověřit a reálně se přiblížit k realizaci i další etapy. „Na multifunkční halu máme již hotovou a platnou dokumentaci pro územní rozhodnutí, pro potenciální investory a veřejnou soutěž s využitím formy PPP projektu a například metody Design and Build je to skvěle zpracovaný a připravený podklad. Nechceme už spoléhat na sliby státu,“ objasňuje další kroky primátor Martin Charvát.

S výstavbou multifunkční haly chtějí pomoci akcionáři basketbalu

Akcionáři basketbalu, se kterými má město uzavřenou akcionářskou dohodu, jejíž součástí je deklarace vůle a snahy výstavby multifunkční haly pro sálové sporty do roku 2027, dokonce oslovili město písemně s nabídkou pomoci s její

výstavbou. „Za akcionáře BK Pardubice a.s. deklarujeme, že jsme připraveni se investičně podílet na výstavbě Multifunkční haly, jejíž celková odhadnutá cena je dle stávajícího zadání přibližně na částku 750 milionů bez DPH. V případě, že bychom našli shodu na přípravě projektu formou PPP projektu např. se zapojením metody Design and Build včetně jednání o zastropování výše investic a hledání úspor v projektu, kde budou dány podmínky a parametry výstavby a financování tohoto projektu, jsme připraveni podat nabídku do soutěže a zúčastnit se jí. V případě, že vedení města a zastupitelé zvolí jiný způsob spolupráce nebo podpory projektu, jsme otevření jakémukoliv dalšímu jednání,“ shrnuje předseda představenstva BK Pardubice a.s. Pavel Stara stanovisko všech akcionářů basketbalového klubu, který roky patří k absolutní špičce v republice a část mládeže je jednou ze dvou mládežnických akademií Českého basketbalu.

Záměr rozšířit variabilitu projektu Dukly sportovní a další kroky již schválili a doporučili radní města, stejně jako koncem června městští zastupitelé. V souvislosti s provozem a využitím Dukly sportovní má město podepsané memorandum o spolupráci s Českým atletickým svazem, Českou basketbalovou federací, Českým florballem, Českým volejbalem, Českou házenou, Českou gymnastickou federací, Českým olympijským výborem a prostřednictvím memoranda projekt DUKLA SPORTOVNÍ podpořil také Pardubický kraj. Vybudovat takový areál v Pardubicích má přitom své velké výhody, jednak je to jeho synergie a výborná dostupnost z různých koutů republiky, jednak možnost nabídnout co nejvyšší zázemí pardubickým sportovním klubům a nejrůznějším republikovým i mezinárodním turnajům či soustředěním na evropské úrovni.

V areálu Masarykových kasáren by mohla vyrůst nová škola

Čtvrtý školský obvod by v Pardubicích mohla posílit nová základní škola, která by měla vzniknout v areálu Masarykových kasáren. Investiční záměr schválilo městské zastupitelstvo v červnu. Škola by posloužila přes 500 žákům a výrazným způsobem by tak pomohla rozšířit kapacitu škol na území města. Výstavbu nové ZŠ v areálu „Masaryček“ podpořila také demografická studie, kterou si město nechalo zpracovat od společnosti, jež stojí také za tvorbou Strategie školství Pardubic. „Z provedené analýzy vyplývají klíčové závěry. Od roku 2020 nastupují do škol silné populační ročníky, ty slabší naopak budou odcházet, roste nám počet obyvatel. Vzhledem k plánovaným developerským projektům lze očekávat, že se počet dětí s povinnou školní docházkou v nadcházejících letech ještě navýší. Povinností města přitom je zajistit těmto dětem místo v mateřských a základních školách a právě výstavba

ZŠ v areálu Masarykových kasáren se nám jeví jako nejefektivnější, nejrychlejší a dle zpracovatele studie optimální řešení, jak koncepčně navýšení kapacit ve městě zajistit. Jedná se o pozemky města, právě čtvrtý školský obvod potřebuje navýšení kapacit nejvíce, výstavba úplně nové školy je lepší cestou než obtížné a limitované přístavby škol v obvodě,“ podotýká náměstek primátora zodpovědný za oblast školství Jakub Rychtecký s tím, že rozšíření kapacit MŠ a ZŠ v oblasti Dukla, Višňovka je také jedním z hlavních opatření Strategie školství města Pardubic, kterou Zastupitelstvo města Pardubic schválilo v říjnu 2020. Samotný návrh stavby s umístěním školy v Masarykových kasárnách je součástí zastupitelstvem schváleného akčního plánu Strategie školství Pardubic 2030 v roce 2022.

O osudu území bývalých kasáren zastupitelé jednali už v roce 2018, kdy

hlasovali o pokrytí nákladů spojených s analýzou potenciálu, podmínek přestavby, využití celého areálu a v neposlední řadě také zpracováním konceptu případných veřejných investic Masarykových kasáren. „Tento návrh však tehdy neprošel. Budoucnost Masarykových kasáren město navíc řeší od doby, kdy je převzalo od armády, studii, kterou dříve vypracoval odbor hlavního architekta, je však nyní poplatná své době. V roce 2021 byl proto schválen návrh na současně stejného formátu, jako tomu bylo v případě Tesly Kyjevská, kdy součástí zadání bylo řešit občanskou vybavenost. Na základě provedených demografických analýz kasáren vyšlo, že vybudování nové školy je nutností. Její výstavba má navíc výrazný dotační potenciál ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a dotačního titulu, který vláda ČR vypsala v roce 2021. Výše této podpory dosahuje 800 tisíc na žáka, celkově mluvíme o pokrytí až 90 procent celkových nákladů, které odhadujeme na 450 milionů bez DPH,“ informuje náměstek primátora zodpovědný za rozvoj a strategii města Jan Nadrchal s tím, že tímto krokem chce město předejít situaci na S. K. Neumanna, kde developer zahájil výstavbu na pozemcích, které nevlastní město. Radnice navíc ze strany MŠMT obdržela žádost o předložení analytických dat z oblastí ohrožených nedostatečnou kapacitou, na jejichž základě ministerstvo identifikovalo ORP Pardubice jako rizikové.

Inspiraci při hledání podoby budoucí ZŠ našli zástupci radnice v Jesenici, kde byla postavena škola odpovídající představám města jak po stránce kapacit, tak z hlediska vybavení. „Cílem projektu ZŠ T.G.M v Pardubicích je vytvoření nových prostor základní školy o kapacitě 540 žáků. V rámci projektu počítáme s vybudováním stravovacího prostoru zahrnujícího jídelnu a vývařovnu s kapacitou 615 jídel, minimálně 18 kmenových učeben, odborné učebny, školní družiny, knihovnu, jazykové a IT učebny a další prostory sloužící například k výuce hudební a výtvarné výchovy a dalších předmětů. Co se pohybových aktivit týče, škola bude disponovat tělocvičnou, gymnastickým sálem a multifunkčním venkovním sportovištěm i dostatečně prostorným a kvalitním zázemím pro personál a vedení školy. V návrhu stavby je tak myšleno opravdu na vše, inspiraci jsme navíc čerpali z již postavené základní školy v Jesenici, která je plně funkční a postavená právě s dotační podporou,“ dodává náměstek Rychtecký. Návrh, který radním ke schválení doporučila komise pro výchovu a vzdělávání, počítá i s parkovacími místy, navržena varianta parkovacího stání však ještě není definitivní.

Dalším krokem bude schválení finančního pokrytí zpracování všech stupňů projektové dokumentace a zahájení výběrového řízení na projektanta s tím, že samotná stavba by pak mohla odstartovat na přelomu roku 2024 a 2025.

PepIQ elektronický parkovací identifikátor pohledem strážníků

Elektronická verze v placeném stání už v Pardubicích jede a přinesla změnu i pro strážníky, kteří kontrolují parkovací stání ve městě. Dosavadní papírové parkovací karty končí a jejich místo nyní zaujímá Pardubický elektronický parkovací identifikátor – neboli PepIQ. Změnu to pochopitelně přináší i do práce strážníků městské policie.

Z dosavadních zkušeností a kontrol zatím strážníci nejčastěji narážejí na tyto tři problémy:

* Špatně umístěný parkovací senzor ve vozidle. Zatímco parkovací karty byly logicky umístěny za okny vozidla, u parkovacího senzoru toto umístění není žádoucí kvůli vysokým teplotám. Prostudujte důkladně přiložený návod k parkovacímu senzoru.

Za strážníky doporučujeme například příhrádku u spolujezdce. Možností je ale víc.

* Špatně zaparkované vozidlo. Tady mluvíme o autech, která někdo postaví třeba přes dvě parkovací místa a senzor tak dostává chybné údaje. Parkovací plochy v centru města jsou z velké většiny jasně vyznačené. Zkuste se proto do nich při parkování také treft.

* Špatná zóna. Parkovací čipy detekují nejen zaplacený parkovací poplatek, ale pochopitelně i příslušnou parkovací zónu. Často se setkáváme s tím, že vozidla parkují v jiné než v jim přidělené tarifní zóně, a v takovém případě se rovněž jedná o přestupek, který strážníci následně řeší.

Jiří Sejkora, mluvčí MPP

Magistrát města Pardubic hledá kolegy

Magistrát města Pardubic hledá kolegy na tato volná pracovní místa:

- **vedoucí obecního živnostenského úřadu**
- **referent územního plánování odboru hlavního architekta**

U všech pozic nabízíme stabilní zájemci úřadu územní samosprávy, motivační finanční ohodnocení (plat + osobní příplatek), mimořádné odměny, pružnou pracovní dobu, 5 týdnů dovolené, 5 dní placené

zdravotního volna, podporu profesního i osobního rozvoje, systém dalšího vzdělávání, výhodné telefonní tarify, stravenky v hodnotě 130,- Kč/kus, příspěvek na penzijní připojištění 1 200,- Kč/měsíc, příspěvek

na kulturní a sportovní vyžití, příspěvek 2 000,- Kč/rok pro osoby se zdravotním postižením. Více informací najdete na stránkách pardubice.eu/kariera nebo na tel. č. 466 859 497.

Kaleidoskop červnových událostí

Po dvou letech zákazů ovládla první červnový pátek centrum města oblíbená Pernštýnská noc. A rovnou 30. ročník! Město od Pernštýnského náměstí po zámek rozezněly tóny lidových písní v podání vybraných českých, moravských a slovenských folklorních souborů. Program souborů tradičně doprovodil bohatý lidový jarmark včetně vyhlášených dobrot k jídlu a pití.

Po dlouhých dvou letech jsme se opět dočkali festivalu amatérské kultury Zrcadlo umění! Tedy spousty skvělých koncertů, tanečních vystoupení a tvorby našich amatérských umělců. Ti nejmenší návštěvníci akce si užívali workshopy, ti zkušenější se zastavili u příjemné muziky, zapojili se do her a prohlédli výstavy. V celém centru Pardubic bylo možné potkávat talentované pouliční umělce. Součástí akce byl tradičně také vědecko-technický jarmark pardubické univerzity.

Po květnové návštěvě mongolského velvyslance Gansukh Khashkhan Damdina zavítal do Pardubic také velvyslanec Švýcarska Philippe Gerald Guex (na snímku vlevo) a hned poté také velvyslankyně Irska Cliona Manahan. Švýcarský zástupce spolu s primátorem města Pardubic prošli zrekonstruovaný prostor přednádraží, jehož proměna byla spolufinancována právě ze Švýcarských fondů. Velvyslankyně Irska spolu s primátorem probírala problematiku bydlení pro mladé a možnosti, jak řešit dostupnost bydlení, stranou nezůstala ani témata spojená s energetickou krizí, vzděláváním či inovacemi a architekturou.

Život v době protektorátu

Osm desítek let nás dělí od nejrozsáhlejšího válečného konfliktu v dějinách. Jednou z klíčových událostí byl květnový atentát na říšského protektora Reinharda Heydricha v roce 1942. Několikaměsíční přípravy na atentát se odehrávaly na řadě míst Pardubického kraje a samotné město Pardubice a jeho obyvatelé byli podstatnou součástí těchto příprav. Radnice toto výročí od začátku roku připomíná ve snaze opětovně poukázat na válečnou zvěrstvu, která si vyžádala v součtu desítky milionů obětí z řad vojáků, ale především bezbranných civilistů. V červnu se ve městě konaly další přednášky, piety (na snímku T. Kubelky vpravo dole Jarmila Doležalová, roz. Štulíková - starší ze dvou sester, které jediné přežily vyhlazení obce Ležáky v odplátě za atentát na Heydricha), ale uspořádala též akci s názvem Život v době protektorátu v improvizovaných scénách. Lidé tak mohli vidět prezentaci historické techniky, výzbroje a výstroje, zátah gestapa, poslechnout si zakázané tóny swingu a zhlédnout módní revue před pasáží na třídě Míru (zdokumentováno fotografem Jiřím Sejkorou).

Volební okrskové komise hledají členy

Volební okrskové komise hledají své členy. Část jich sice navrhnu politické strany, ale komise je třeba doplnit o členy z řad veřejnosti. Jen Pardubice budou potřebovat při letošních volbách do zastupitelstev obcí a třetiny Senátu Parlamentu České republiky pro svých 92 okrskových komisí minimálně 460 lidí. Za práci v komisi jim přísluší odměna.

Volby se konají v pátek 23. září od 14 do 22 hodin a v sobotu 24. září od 8 do 14

hodin, v případě konání druhého kola voleb do Senátu pak ještě v pátek 30. září a v sobotu 1. října ve stejných časech. Zájemci o členství v okrskových volebních komisích se mohou již nyní hlásit na úřadech městských obvodů. Část členů bude do komisí delegována politickými stranami, do potřebného počtu je doplní dobrovolníci z řad veřejnosti. Všichni komisaři mají nárok na jednorázovou odměnu, která letos, kdy se v Pardubicích konají

nejen komunální, ale také senátní volby, činí, za předpokladu konání druhého kola voleb, 3300 korun pro řadového člena komise, 3900 pro místopředsedu a 4000 korun pro předsedu komise.

Úkolem členů okrskové volební komise je dohled nad řádným průběhem voleb ve svěřeném okrsku. Členové zapisují voliče na základě občanských průkazů, dbají na pořádek ve volební místnosti a mají pod dohledem správnost a tajnost hlasování.

Po ukončení voleb sčítají hlasy a vyhotoví zápis o průběhu a výsledku hlasování.

Volebním komisařem může být každý plnoletý občan České republiky nebo jiného státu, který má právo volit na území města Pardubice a není kandidátem pro volby do Zastupitelstva města Pardubice. Nesmí u něj nastat překážka výkonu volebního práva, například omezení svéprávnosti nebo výkon trestu odnětí svobody.

Léto na zámku patří historickým akcím a divadelnímu festivalu!

Léto nabité akcemi čeká návštěvníky pardubického zámku. Těšit se mohou na střelení u perštejnských kanonů, branný den nebo pestrou nabídku prohlídek.

Střelení u perštejnských kanonů

Dvě mohutné repliky perštejnských varhanových děl na zámeckých valech připomínají slavnou éru Pernštejnů a jimi postavené unikátní opevnění pardubického zámku. Jejich historii připomene VČM ve středu 3. srpna vojensko-historickou akcí Střelení u perštejnských kanonů.

Velké nádvoří zaplní šermířská skupina Abbaca, na valech puškař Miloš Skrbek předvede vývoj palných zbraní se střeleckými ukázkami a na závěr se návštěvníci dočkají salvy z perštejnských kanonů na počest 440. výročí od úmrtí Vratislava z Pernštejna. Děti bude čekat výroba meče, rytířský souboj, vystoupení sokolníka, ukázky palných zbraní, práce mečiře, platně a výroby koženého zboží. Návštěvníci se sami mohou zapojit i tím, že přijdou v historickém oděvu.

Branný den v krytu

Zámecký kryt civilní obrany je mimořádná technická památka, zbudovaná v renesančním opevnění, která připomíná temná 50. léta a historii studené války. Děti i dospělí čeká skvělý zážitek v rámci prohlídky krytu v sobotu 13. srpna. Dětská prohlídka Branný den začíná v 10 hodin, ve 13, 15 a 17 hodin pak zážitkové prohlídky krytu – na všechny je nutné místo rezervovat na rezervace@vcm.cz.

Prohlídky za Gočárem i workshop šití bot

K výstavě Přivedli svět domů – Binkovi a Josef Gočár se konají prohlídky s kurátorkami (10. 7. a 20. 8.), procházka Po stopách Josefa Gočára (23. 7. a 13. 8.) a také workshop šití letních kožených sandálů (6. 8.). Po celé léto jsou naplánovány prohlídky – Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Superhrdinové aneb Legendy a pověsti v Pardubicích, rodinná prohlídka Tajný kryt a Moderní architektura v Pardubicích. Vše na www.vcm.cz.

Pernštejnlove přivede do Pardubic ansámbl z celé republiky

Od 26. do 30. července bude Zámek Pardubice opět patřit divadelnímu festivalu Pernštejnlove. Návštěvníci se mohou těšit na desítku divadelních produkcí, divadlo

pro děti i koncerty. Lákat bude Skečmen Romana Zacha, Hřeben Bruce Willise Divadla Tramtárie nebo Drábkova Rain Woman v podání Divadla D21. Festival v podmani-

vém prostředí renesančního zámku se stal stálíci na pardubické kulturní mapě. Hraje se nejen na zámeckém nádvoří, ale také v šapitó či na parkánu. Samozřejmostí je

divadlo pro děti a bohatý doprovodný program s řadou vynikajících tuzemských kapel a písničkářů. Více na www.pernstejnlove.cz.

Kateřina Procházková, mluvčí VČM

Čin, který vstoupil do dějin (seriál o událostech roku 1942)

„Atentátníci musejí být velice dobře vycvičení, musejí být připraveni. Musejí být velmi zkušení, energičtí, k smrti odvážení lidé. Ti se kdekoli nenajdou. [...] Považuji za správné Vám to říci ve vší otevřenosti, neboť si musíme vzít poučení a vyvodit důsledky z bohužel zdařilého atentátu na Heydricha. Že je pro nás tato metoda protivníka velmi nebezpečná, jestliže budou odstřeleni ještě někteří další, o tom nemusím ztrácet slova.“ Psychologický zásah, který atentát vyvolal v nejvyšších kruzích nacistického aparátu, shrnul ve svém tajném projevu 9. června 1942 Heinrich Himmler. Ze skupiny Anthropoid a Silver A byl po odhalení parašutistů v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje 18. června a sebevraždě Alfréda Bartoše 21. června naživu už jen poslední z parašutistů Jiří Potůček. Ve svém útočišti v rodině

Antonína Burdycha v chalupě na Končinách u Bohdašína byl jako ostatní odbojáři odhalen gestapem. Jeho několikadenní útek zpět k Pardubicím ukončil četník Karel Půlpán v remízku v Trnově 2. července 1942. Díky Půlpánově prozřetelnosti se do rukou gestapa nedostal Potůčkův poznámkový blok, ale četník sám byl po opakovaném osvobození odsouzen za vraždu J. Potůčka až ve změněných politických podmínkách na podzim 1948. V den Potůčkovy smrti 2. července bylo na popravišti Zámeček zastřeleno na čtyřicet odbojářů z Pardubic a Ležáků.

Řidič pohřebního vozu Jaroslav Charypar, který jako jediný musel převážet těla z místa exekuce do krematoria, si z onoho dne zaznamenal: „Byl jsem svědkem toho, když některé odváděli na popravu. Všichni šli hrdě a statečně, ani před smr-

tí neukázali svým vrahům slabost. Jen dr. Bartoň byl zlomen, neboť věděl, že před několika okamžiky zavraždili jeho ženu. I sami katané, kteří již řadu let prováděli toto řemeslo, mluvili o statečnosti těchto lidí s obdivem mezi sebou. A tak jsem zaslechl, že paní Žváčková před smrtí volala: „Ať žije Anglie, Beneš, Československá republika!“ a poručík Vaško: „Nechci zavázat oči, ať vidím svoje vrahy!“ I tito lotři jej nazvali hrdinou.“ J. Charypar nevěděl, že Emilie Bartoňová byla ve skupině dalších rodinných příslušníků odbojářů z Ležáků převezena do Osvětimi. Od listopadu 1942 do ledna 1943 zde zahynulo zřejmě naprostým vyčerpáním nejméně dalších osm občanů spojujících se Silver A. Týden po pardubické skupině, 9. července 1942, odešla na smrt sokolská odbojová organizace S21B s rodinou Burdychových.

Dne 3. a 25. července 1942 byli v nacistickém vyhlazovacím táboře v polském Chelmnu zplynovány transporty dětí z Lidic a z Ležáků. Válku přežilo jen 17 lidických dětí a dvě dívky z Ležáků. Mezi přeživšími poheydrichovského teroru je nutné vzpomenout i desítek vdov po zastřelených obětech a sirotků, pro které jsou dodnes události léta 1942 trpkou vzpomínkou na dětství pod nacistickou vládou.

Vážení čtenáři, dovolte, abych Vás jako spoluautor pozval nejen do Památníku Zámeček, ale také do Národního muzea v Praze na výstavu „Nikdy se nevzdáme!“, která zachycuje 38 dní heydrichiády. Výstava byla slavnostně otevřena za přítomnosti hlav států České a Slovenské republiky 27. května 2022 a potrvá do konce letošního roku.

Vojtěch Kyncl, historik

Vyznavači královské hry se dočkají dalšího Czech open

Ve dnech 14.–31. července se v Pardubicích opět sejdou vyznavači královské hry a dalších deskových a karetních her. 33. ročník mezinárodního festivalu CZECH OPEN 2022 se bude konat v prostorách kongresového centra IDEON. Očekává se účast několika tisíců hráčů z více než 50 zemí. Pro diváky bude vstup

po celou dobu festivalu zdarma. O prvním víkendu 16. a 17. července budou probíhat soutěže v celé řadě her, přičemž k nejzajímavějším rozhodně patří skládací Rubikovy kostky, mimo jiné i naslepo. V rámci festivalu se uskuteční desítky turnajů. Nejvýznamnější z nich je velmistrovský turnaj PARDUBICE OPEN. Na jeho

startu uvidíme některé vítěze minulých ročníků a celkem více než stovku velmistrů a dalších titulovaných hráčů. Informace o programu, výsledcích a novinkách najdete na www.czechopen.net.

Jan Mazuch, pořadatel

Kurty pod zámek budou opět patřit nejlepší mladým tenistům

Během druhého srpnového týdne se bude na dvorcích LTC Pardubice „Pod zámek“ opět konat tradiční tenisová událost, 95. ročník Pardubické juniorky – tenisové mistrovství ČR. Turnaj se svojí tradicí řadí mezi nejstarší

juniorské turnaje svého druhu nejen u nás, ale i v Evropě. Vznik této nebyvalé tradice začal rokem 1926. O velké prestiži a váze Pardubické juniorky svědčí i jména vítězů, mezi které se řadí osobnosti, jako jsou například Jaroslav Drobný, Jan Kodeš, Tomáš Šmíd, Martina Navrátilová, Pavel Složil, Ivan Lendl, Hana Mandlíková, Miloš Mečíř, Petr Korda, Jana Novotná, Bohdan Ulihrach, Jiří Novák, Tomáš Berdych, Petra Kvitová, Jiří Veselý, Barbora Krejčíková, Karolina Muchová a další hráči, kteří mají budoucnost před sebou, např. Jiří Leheč-

ka, Linda Fruhvirtová apod. Jak je vidět, mezi vítězi se nachází řada pozdějších grandslamových šampionů a také dvě singlové světové jedničky – ženská Martina Navrátilová (1972) a mužská Ivan Lendl (1976). Turnajový triumf si připsal také Miloš Mečíř, olympijský vítěz mužské dvouhry z LOH 1988. Pardubickou juniorku ovládli i všichni wimbledonští vítězové ve dvouhře, kteří se narodili na českém území – Jan Kodeš, Jana Novotná a Petra Kvitová, jakož i dva poražení wimbledonští finalisté Ivan Lendl a Hana Mandlíková.

O kvalitě juniorky svědčí i česká jízda na juniorském French Open 2022, kdy hned tři účastnice juniorky byly v semifinále grandslamu: Sára Bejlek, Nikola Bartůňková a Lucie Havlíčková (vítězka v singlu i deblu).

Základní informace o akci, termíny zápasů, on-line přenosy, výsledkový servis atd. najdete na stránkách www.pardubickajuniorka.cz.

Miroslav Máslo, pořadatel

Koně v akci, největší setkání koní a lidí, se blíží

Výstava KONĚ V AKCI je druhou největší akcí po Velké pardubické pořádanou na pardubickém dostihovém závodišti. Už příští rok oslaví čtvrt století trvající tradici, v roce 2022 výstava zapisuje už 24. ročník. Výstava se koná 10. a 11. září, v neděli se k výstavě znovu připojí také Dožínky

okresu Pardubice, které připravuje Okresní agrární komora Pardubice.

Výstava každoročně nabízí rozmanité chovatelské výstavy a svody koní různých plemen – od těch nejmenších až po „něžné obry“. Nejinak tomu bude v letošním roce. Návštěvníci se mohou těšit na desítky koní od poníků až po těžké chladnokrevné koně. Ti se mimo jiné předvedou také ve speciálních disciplínách. Uskuteční se už 19. ročník tradiční soutěže v orbě koňmi nesoucí jméno rodáků z Rybitví a vynálezů ruchadla bratřů Veverkových. Součástí výstavy bude také mistrovství ČR v těžkém tahu a také v ovladatelnosti s kládu, při které koně se svými kočími

prokazují úzkou spolupráci a komunikaci při práci v lese. A právě spolupráce, komunikace a důvěra mezi člověkem a koněm je tématem letošního ročníku. Navíc rok 2022 svými čísly naznačuje shodu, soulad či harmonii. Zejména HARMONIE je dějovou linkou programu výstavy. V komponovaném programu diváci uvidí například vystoupení fríského koně v doprovodu tanečnic a také několik variant drezury. Důvěru v člověka prokáží koně ve westernových disciplínách. Krásu a ladnost předvedou starokladrubští koně nejen v zářeži, ale také třeba ve službách policie. Hlavním bodem programu plného vzrušení a akce bude představení skupiny Haraldos

Stunt Brothers. Toto „kaskadérské bratrstvo“ je seskupení lidí, kteří se rozhodli spolupracovat s koňmi a překonávat hranice umění a souznění s nimi. Skupina vystupuje nejen v České republice, ale také v zahraničí a na pardubické výstavě předvede například volnou drezuru, uherskou poštu nebo džigitovku – druh akrobacie prováděný na cválajícím koni. Dostihovou dráhu si pak všichni návštěvníci mohou prohlédnout při projížďkách kočáry nebo konibusem. Ovšem výstava nebude jen o koních.

Více na www.zavodistepardubice.cz.

Kateřina Nohavová, mluvčí závodiště

Festival vína v Pardubicích letos oslaví 25 let

Pojďme si poslední srpnový víkend společně užít oslavy, které zámek nepamatuje. V pátek bude klasický Festival vína s Vinařskou nocí, jak ho všichni známe. Těšit se můžete na více než 60 vinařů z patnácti zemí – budete moci ochutnat vína z Alžírka, Argentiny, Austrálie, Jižní Afriky, Libanonu, Nového Zélandu či USA. Letos budeme nově ochutnávat vína z Pardubického či Králové-

hradeckého kraje. V sobotu budeme slavit také do půlnoci na NE-vinném festivalu Pardubice. Chceme slavit 25 let i s těmi, kteří vínu úplně neholdují nebo si po pátečním degustování potřebují od vína odpočinout. Nově se ve spolupráci s Toulavou pípou budou představovat zajímavé minipivovary, kde budete moci ochutnat zajímavá piva – od ležáků přes svrchně kvašená piva až

po kyseláče. Samozřejmě budou pochutiny vhodné k degustaci piva a patřičný kulturní program včetně soutěží. Těšíme se na vás 26. a 27. srpna vždy od 14 hodin až do půlnoci. Bližší informace i aktuální novinky na www.pardubickyfestivalvina.cz a také na sociálních sítích. **Jiří Lejhanec, pořadatel**

Památník osvobození se zatím stěhovat nebude

Pardubický Památník osvobození, kterému místní neřeknou jinak než Rudarmějec, se stal během posledních deseti let již potřetí jablkem sváru. V souvislosti s návrhem některých zastupitelů volajících po přestěhování sousoší, které má připomínat padlé ve 2. světové válce, město oslovilo osm historiků a historiků umění z celé republiky a požádalo je o jejich odborný názor. Někteří z nich svá stanoviska prezentovali nejen písemně, ale také na semináři pro zastupitele města.

„Názory nezávislých odborníků byly pro mě osobně velmi důležité a přínosné. Zcela

panovala shoda v tom, že spojit odstranění památníku osvobození se současnou ruskou agresí na Ukrajině je nesmysl. Vzhledem k tomu, že ani mezi odborníky však nepanuje stoprocentní shoda v tom, jestli a proč památník odstranit, přemístit nebo jej ponechat tam, kde je, jsem přesvědčen, že by nebylo správné učinit nyní nahodilé, zbrklé rozhodnutí. Je dobře, že se otevřela diskuse, ale odmítám to, že by se toto citlivé téma mělo stát populistickým bodem předvolební komunální kampaně,“ řekl po semináři primátor Pardubic Martin Charvát.

Představitelé odborné veřejnosti se sice neshodují v názoru, zda pomník přesunout, či ne, byť většina zastává názor, že by pomník měl zůstat na svém místě, jednotně však mezi nimi rezonuje názor, že je nesmyslné spojit tuto problematiku se současnou politickou situací, tedy vpádem Ruska na Ukrajinu. „Není-li jiného důvodu pro odstranění pomníku než důvody politické, pak by měl zůstat tam, kde je. Hrdé národy přijímají své dějiny tak, jak jsou, protože jsou to jejich dějiny. Slabé národy se za své dějiny stydí. Totalitní režimy se pokoušejí dě-

jiny přepisovat podle politického zadání a s tím i ničit pomníky na minulost. Takto např. mizely po r. 1939 pomníky TGM. Tak nebudme jako oni,“ napsal například ředitel Muzea východních Čech v Hradci Králové Petr Grulich.

Sousoší od akademického sochaře Josefa Malejovského, ztvárňující rudoarmějce obklopeného dětmi, bylo na náměstí Republiky odhaleno v roce 1957. První pokusy o jeho odstranění se datují už do roku 1968. Současní zastánci stěhování pomníku, který má status válečného hrobu, navrhuji jeho přesun na městský hřbitov.

Východočeské divadlo láká na poslední reprízy Tří veteránů na Kuňce

Se stávající sezónou se herci Východočeského divadla rozloučí třemi plenérovými reprízami Tří veteránů na vyhlídce Kunětické hory, které zde odehrají od čtvrtka 7. do soboty 9. července od 20.30 hodin.

Výpravnou pohádku pro celou rodinu podle kultovního českého filmu v rondelu pod hradem inscenoval režisér Petr Novotný, jenž titulní role svěřil Tomáši Lněničkovi, Martinu Mejzlíkovi a Alexan-

dru Postlerovi. Zábavný příběh tří vysloužilých vojáků, kteří se zapletou do světa kouzel a jejich povahy a pocit moci je svedou proti sobě, vznikl na motivy pohádky z knihy Fimfárum Jana Wericha. Na filmové plátno ho přenesl režisér Oldřich Lipský, jenž napsal scénář spolu se Zdeňkem Svěrákem, z něhož vycházel právě Petr Novotný. Nesmrtelnou hudbu složil Jaroslav Uhlíř, jehož hit „Není nut-

no...“ si spolu s herci můžete zanotovat i na Kunětické hoře.

Po posledních představeních Tří veteránů nastanou divadelní prázdniny, během nichž čeká zázemí divadla tradiční generální úklid, malování vybraných prostor, nutné opravy... Svou 113. sezónu pak Východočeské divadlo zahájí ve čtvrtek 1. září, kdy v Městském divadle uvede čerstvou novinku v repertoáru, muzikálovou

komedii Pekařova žena. Ostatní zářijové termíny jsou již také zveřejněny na webových stránkách divadla www.vcd.cz, kde je možné během léta vstupenky také online zakoupit. Osobně jsou vstupenky během prázdninového uzavření předprodeje v prodeji v infocentru pod Zelenou bránou. Krásné léto a na viděnou buď ještě na Kunětické hoře, nebo v září v divadle!

Radek Smetana, PR manažer VČD

20 let s vámi. Narozeninový koncert rozhlasu Pardubice na zámku

Český rozhlas Pardubice letos slaví 20 let od začátku svého vysílání. Kulaté narozeniny si připomíná během rozhlasových akcí po celý rok a v jubilejním roce pořá-

dá také koncert na nádvoří pardubického zámku. Ten se uskuteční 1. září od 15 hodin. Těšit se můžete nejen na regionální kapely Vířa Troníček trio nebo JK Band,

ale vystoupí i oblíbený zpěvák a interpret mnoha českých hitů Jakub Smolík. Během koncertu se na podiu představí i moderátoři, jejichž hlasy slyšíte z vysílání. Nebu-

de chybět ani autogramiáda moderátorky Českého rozhlasu Pardubice Aleny Zárbynické. Na své si přijdou i děti, pro které je připravený program s Honzou Lušovským.

Jít proti proudu řeky

Léto je čas výletů, poznávání nových míst, sbírání zážitků. To vše v sobě slučuje pouť nazvaná Nahoru Labem, kterou GAMPa společně s výtvarným umělcem Lukášem Gavlovským připravila na letošní prázdniny. Připojit se k ní můžete i vy: na celou dobu či jen den dva, podle vaší chuti a možností. Vyrážet z Pardubic se bude 6. srpna, nejpozději v neděli 14. srpna pak dosáhneme cíle.

Lukáše Gavlovského dlouhodobě zajímá pohyb v krajině, práce s přírodními materiály i geologické průzkumy okolí. Podílel se mimo jiné na řadě mezinárodních, environmentálně zaměřených projektů, ale absolvoval i několik dlouhých poutí sloužících zejména jako prostředek k vymanění se z každodenního stereotypu. O připravované pouti Nahoru Labem říká: „Kdysi jsem se vydal podél toku řeky Moravy z hor až

do nížin. Nyní jsem rozhodl obrátit směr chůze a vydat se z města, kudy odněpaměti protéká Labe, až tam, kde jeho cesta začíná. Chce to jen odhodlání, dobré boty, nechat doma zbytečné věci a mít trochu sportovního a romantického ducha. Ale o sport v téhle pouti zdaleka nepůjde. Spíš o ponoření se do rytmu chůze se vším všudy, o malá překvapení za každou zátočinou, o pocit, který bývá obyčejný, ale intenzivní.

Chce to jen věnovat si čas, sbalit se a jít, překročit práh bezpečí svého domova, opustit na pár dní navykklé „mám, musím, měl bych“ a vydat se na cestu krajinou, o které si často myslíme, že už ji známe, ale může to být jen zdání.“

Chcete se připojit? Zajímá vás více? Neváhejte napsat na: info@gmpardubice.cz. Těšíme se na vás!

Šárka Zahálková, GAMPa

Benefiční rockový koncert školy Svítání

Na 1. srpna 2022 připravujeme benefiční rockový festival na pardubickém zámku. Vystoupí oblíbené kapely Ready Kirken, Dukla vozovna, Promise, Lazy

Seals, Dechitaki, Riziko, Leona Šenková. Začátek akce je v 15 hodin, konec je plánován na desátou večerní. Vstup od 100,- korun výše, vašemu příspěvku

se meze nekladou! Všichni vystoupí bez nároku na honorář!

Výtěžek použijeme na vybavení tříd v nově zrekonstruované škole.

Přijďte nás také podpořit a užít si skvělý den na zámku! Pomůžete dobré věci. Děkujeme.

Jana Nermuťová, ZŠ a PŠ Svítání

ZAŽIJTE PARDUBICE

LÉTO NA PŘÍHRÁDKU

Multižánrový festival
Místo konání: **náměstíčko na Příhrádce**
Termín: **1. 7.–30. 8. 2022**
Pořadatel: Krajská knihovna v Pardubicích
www.kkpce.cz

PARDUBICKÉ LETNÍ KINO

17. ročník největšího letního kina ve stř. Evropě
areál Letního kina ZA VODOU, pravý břeh
Labe u mostu P. Wonky, Hradecká ul.
1. 7.–4. 9. 2022
Pořadatel: NO PROBLEM PROMOTION, a. s.
www.letni-kino.cz, [letnikino](https://www.facebook.com/letnikino)
www.noproblempromotion.cz
www.spolekpce.cz
www.letnifilmovyfestival.cz

CZECH OPEN

33. ročník mezinárodního festivalu šachu
a her, největší akce svého druhu na světě
Místo konání: **Kongresové centrum
IDEON**
Termín: **14.–31. 7. 2022**
Pořadatel: AVE-KONTAKT s.r.o.
www.czechopen.net

PERNŠTEJNLOVE

7. ročník divadelního festivalu v srdci Čech
Místo konání: **Zámek Pardubice**
(nádvoří, parkán, valy)
Termín: **26.–30. 7. 2022**
Pořadatel: Východočeské muzeum
v Pardubicích a spolek NaEx
www.vcm.cz

PARDUBICKÁ JUNIORKA

Mistrovství ČR jednotlivců v kategorii staršího dorostu v tenise – 94. ročník
Místo konání: **Kurty LTC Pardubice, Labská 15 „Pod zámek”**
Termín: **6.–12. 8. 2022**
Pořadatel: LTC Pardubice
www.pardubickajuniorka.cz

PARDUBICKÝ FESTIVAL VÍNA

25. ročník
Místo konání: **Zámek Pardubice**
Termín: **26.–27. 8. 2022**
Pořadatel: Czech marketing s.r.o.
www.pardubickyfestivalvina.cz

KONĚ V AKCI

24. mezinárodní výstava o koních a lidech.
Místo konání: **Pardubické závodíště**
Termín: **10.–11. 9. 2022**
Pořadatel: Dostihový spolek Pardubice, a.s.
www.zavodistepardubice.cz

ZLATÁ PŘILBA

74. ročník motocyklových plochodrážních závodů. Součástí akce je Finále MS juniorů, MS Flat track a 47. Zlatá stuha juniorů
Místo konání: **plochodrážní stadion Světkov**
Termín: **25. 9. 2022**
Pořadatel: Automotoklub Zlatá přilba
www.zlataprilba.cz

SPORTOVNÍ PARK PARDUBICE

Pardubické sportovní léto v Parku na Špici
Místo konání: **Park na Špici**
Termín: **6.–14. 8. 2022**
Pořadatel: DEEP VISION s.r.o.
📍 **SportovniParkPardubice**

PARDUBICKÁ VINAŘSKÁ NOC

Místo konání: **Zámek Pardubice**
Termín: **26. 8. 2022**
Pořadatel: Czech marketing s.r.o.
www.pardubickyfestivalvina/vinarska-noc

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

21. ročník dne otevřených dveří památek, národní téma: Udržitelné památky
Místo konání: **Pernštýnské nám., radnice a další památky Pardubice**
Termín: **10.–11. 9. 2022**
Pořadatel: statutární město Pardubice, zapojené památkové objekty
www.pardubice.eu

MĚSTSKÉ SLAVNOSTI – PODZIMNÍ ČÁST

28. ročník tradičního multizánrového festivalu zakončený ohňostrojem
Místo konání: **Pernštýnské náměstí, třída Míru a Příhrádek**
Termín: **7.–8. 10. 2022**
Pořadatel: statutární město Pardubice a Máša agency s.r.o.
www.pardubice.eu

FRIENDS FEST 2022

7. ročník multizánrového festivalu zakončeného koncertem světové kapely a ohňostrojem
Místo konání: **Pardubické závodíště**
Termín: **13. 8. 2022**
Pořadatel: Friends Agency s.r.o.
www.friendsfest.cz

MULTIZÁNROVÝ FESTIVAL KAREL

Rozloučení s létem se známými umělci i regionálními kapelami
Místo konání: **areál Letní restaurace Machač u Pardubic**
Termín: **26. a 27. srpna 2022**
Pořadatel: Vilém Vinopal
www.kdejekarel.cz

RETROMĚSTEČKO...

(nejen) ČSLA, setkání hasičů a bezpečnostních složek
Místo konání: **Kasárna T. G. Masaryka, Zborovské nám.**
Termín: **10.–11. 9. 2022**
Pořadatel: RETROMĚSTEČKO, s.r.o.
www.retromestecko.cz

VELKÁ PARDUBICKÁ SE SLAVIA POJIŠTOVNOU – 132. ročník

Místo konání: **Pardubické závodíště**
Termín: **9. 10. 2022**
Pořadatel: Dostihový spolek, a.s.
www.zavodistepardubice.cz

divadelní představení

festivally, slavnosti

film, promítání

koncerty

tanec, plesy

výstavy, přednášky

akce pro děti

sport, aktivní vyžití

ostatní

do 2.10. Jiřina Žertová: Stopy, Zámek Pardubice – VČM, výstava

do 30.10. Lidé odvedle – neobvyklý výlet do světa lidí s hendikepem, Zámek Pardubice – VČM, výstava

do 12.8. Josef Blecha – Karikatury, Benefiční Galerie Fons, výstava

do 25.9. Tajemství barev, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, výstava

do 25.9. Výstava: Kořeny a toulky malíře a ilustrátora Jaroslava Panušky, Východočeská galerie v Pardubicích – zámek, výstava

4.7. 19:00 IFAS zpívá Ukrajině, Aula Univerzity Pardubice – Univerzitní aula, koncert

4.7. 21:30 Paralelní matky, Pardubické letní kino, film

5.7. 09:00 Soutěžní program IFAS, Aula Univerzity Pardubice – Univerzitní aula, koncert

5.7. 18:00–22:00 No body boys (punk), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, koncert

5.7. 21:30 Superblb, Pardubické letní kino, film

6.7.–9.7. Janovský ve sklepě, NOV art space – sklepění domu čp. 49, Pernštýnské náměstí, výstava

6.7. 10:00 IFAS – Dopolodní matiné, Zámek Pardubice – VČM, koncert

6.7. 19:00 Ples IFAS, Dům kultury Dukla – Velký sál

6.7. 21:30 Tajemství staré bambitky 2, Pardubické letní kino, film

7.7. 21:30 Saulův syn, Pardubické letní kino, film

7.7. 21:30 Prázdninové kino na Dubině – Jedině Tereza, Základní škola Pardubice Dubina, film

8.7. 18:00–19:30 Metanol (pop-metal), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, koncert

8.7. 21:00 Kultur Shock, The Factory, koncert

8.7. 21:30 Tři tygři ve filmu, Pardubické letní kino, film

9.7. 15:00 Báje a pověsti, Pardubice – sraz před infocentrem, komentovaná prohlídka pro děti i dospělé

9.7. 21:30 Letní kino Pardubice – Král Richard: Zrození šampionek, Pardubické letní kino, film

10.7. 13:00 Přivedli svět domů. Binkovi a Josef Gočár, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka

10.7. 20:00 Nowak/Páchová/Raková, Divadlo 29 – Sál divadla, koncert

10.7. 21:30 Rozhněvaný muž, Pardubické letní kino, film

11.7. 21:30 Notre-Dame v plamenech, Pardubické letní kino, film

12.7. 17:00 Evropský pohár dvojic do 250 ccm, Plochodrážní stadion

12.7. 18:00–19:30 Holeček & Marcel Project! (rock), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, koncert

12.7. 21:30 Město na řece, Pardubické letní kino, film

13.7.–16.7. Janovský ve sklepě, NOV art space – sklepění domu čp. 49, Pernštýnské náměstí, výstava

13.7. 21:30 Ušák Chicky a Zlokřeček, Pardubické letní kino, film

14.7.–31.7. Czech Open 2022, Výstavní, kongresové a kulturní centrum Ideon, festival šachu a her

14.7. 21:30 Prázdninové kino na Dubině – Velké dobrodružství Čtyřlístku, Základní škola Pardubice Dubina, film

14.7. 21:30 Přirozené světlo, Pardubické letní kino, film

15.7. 17:00 Velká anilabí invaze: Obři a trpaslíci / Mimi & Líza: Zahrada, Divadlo 29 – Sál divadla, film

15.7. 18:00–19:30 Acoustic session (folk-blues), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, koncert

15.7. 19:00 Opékání buřtů Na Drážce, restaurace Galanta – plac před restaurací

15.7. 21:30 Poslední závod, Pardubické letní kino, film

16.7. 10:00–16:00 Dědečkova výstava historických traktorů, strojů a stabilních motorů, Doubravice, č.p. 2, výstava

16.7. 13:00 Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka

16.7. 15:00 Pardubicemi po stopách Silver A, Pardubice, prohlídka

16.7. 21:30 Prvok, Šampon, Tečka a Karel, Pardubické letní kino, film

17.7. 13:00 Prohlídka Pernštejnské truhly, Zámek Pardubice – VČM

17.7. 14:00 Superhrdinové aneb Legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, akce pro děti

17.7. 16:00 Damúza: Uši pro princeznu, Bělobranské náměstí – na dvoře domu čp. 140, divadlo pro děti

17.7. 21:30 Sebevražedný oddíl, Pardubické letní kino, film

18.7. 21:30 Rande na oko, Pardubické letní kino, film

19.7. 18:00–19:30 eNDee (pop-rock), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, koncert

19.7. 21:30 Klan Gucci, Pardubické letní kino, film

20.7.–23.7. Janovský ve sklepě, NOV art space – sklepění domu čp. 49, Pernštýnské náměstí, výstava

20.7. 21:30 Přišerákovi 2, Pardubické letní kino, film

21.7. 18:00–20:00 Luboš Pospíšil (folk-rock), Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce, koncert

21.7. 21:30 Habermannův mlýn, Pardubické letní kino, film

21.7. 21:30 Prázdninové kino na Dubině – Lovení, Základní škola Pardubice – Dubina, film

22.7. 17:00 MMČR Flat Track / MČR 250ccm, Plochodrážní stadion

26.8. 12:00–18:00 Jarmark knih, Knihovni centrum u Vokolků na Příhrádce

26.8. 13:00–27.8. 00:00 Pardubický festival vína – 25. ročník Pardubická vinařská noc, Zámek Pardubice – VČM, výstava vína

26.8. 19:00 Opékání buřtů na Dubině, Základní škola Dubina – centrální park u školy

27.8. 13:00 Po stopách Pernštejnů v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka

27.8. 14:00 Moderní architektura v Pardubicích v první polovině 20. století, Zámek Pardubice – VČM, prohlídka

28.8. 13:00–18:00 Trolejbusem na zmrzlinu, Pardubice – Rosice nad Labem – Pardubice, jízda historickým trolejbusem

28.8. 14:00 Superhrdinové aneb Legendy a pověsti v Pardubicích, Zámek Pardubice – VČM, akce pro děti

30.8. 17:00 Magické proporce v přírodě, Tyršovy sady – pod vrbou (nedaleko Galerie Café park), přednáška

Turistické informační centrum
www.pardubice.eu/turista, mobil 775 068 390,
e-mail: info@ticpardubice.cz.

Vědec Michal Holčapek převzal v USA prestižní cenu za výzkum

Analytický chemik Michal Holčapek z Univerzity Pardubice převzal v USA jako první Čech Cenu Herberta J. Duttona. Zásahu na tom má jeho dlouholetý

výzkum lipidů na Fakultě chemicko-technologické. Ten mimo dalších výsledků využil v metodu, která umožní detekovat několik typů rakoviny.

AOCS (American Oil Chemists' Society) je přední vědecká organizace, která se věnuje výzkumu v oblasti olejů, tuků, lipidů, bílkovin, povrchově aktivních látek. Společnost, jejíž tradice sahá do roku 1909, má významnou analytickou divizi. Právě ta uděluje jednou ročně cenu za významný přínos pouze jediné světové vědecké osobnosti. „Jsem velmi potěšen, že můj výzkum získal tak prestižní uznání. AOCS mi pomohl spolupracovat s dalšími kolegy pracujícími ve stejném oboru,“ uvedl oceněný profesor Holčapek.

Michal Holčapek je absolventem Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice a zabývá se analýzou tuků – lipidů více než dvacet let. Analýzami například dokázal rozdělit všechny existující typy izomerů triacylglycerolů a detailně charakterizovat rostlinné oleje a živočišné tuky. Jeho skupina vyvinula metody pro rozpoznání falsifikace drahých rostlinných olejů nebo pro stanovení obsahu esenciálních mastných kyselin, což je důležitý parametr charakterizující nutriční hodnotu potravin, nebo stanovení trans mastných kyselin, které jsou podle současných zdravotních doporučení ve větším množství nežádoucí. Nyní směřuje výzkum jeho týmu k nové metodě, která by zrychlila detailní stanovení všech triacylglycerolů v biologických

vzorcích. Na konci roku 2021 výzkumníka ocenil také ministr školství Cenou za mimořádné výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v oblasti přírodních věd.

Výsledkem jeho výzkumu je také metoda, která z kapky lidské krve umožní zjistit onemocnění rakovinou slinivky už v počáteční fázi. Na tuto metodu drží univerzita od roku 2020 evropský patent a patentová řízení pro detekci dalších druhů rakoviny probíhají. Nyní se vědec blíží k fázi zavedení klinického testování nové metody. Univerzita již založila spin-off s českou firmou FONS JK Group a.s., která provozuje klinické laboratoře. Screeningová metoda detekce rakoviny by v případě úspěšných testů mohla být pro pacienty k dispozici během několika let.

Lada Součková, UPCE

Velký úspěch studenta z pardubického gymnázia Dašická

Daniel František Mezera, student maturitní třídy pardubického gymnázia v Dašické ulici, dosáhl v maturitním testu Matematiky+ vynikajícího úspěchu. Test splnil na 100 %. Takový výsledek se podařil pouze 11 studentům z celé republiky.

Dan (na snímku druhý zleva) byl jediný zástupce z celého Pardubického kraje. Tyto výborné matematiky ocenil v pondělí 13. června v Praze ve Vald-

štejnském paláci i předseda Senátu Miloš Vystrčil. Studenti Gymnázia Pardubice, Dašická dosahují dlouhodobě výborných výsledků v matematice, slavnostního ocenění maturantů v Matematice+ předsedou Senátu se již v minulých letech zúčastnili dva další studenti našeho gymnázia.

Blahopřejeme!

Daniela Pražanová, Gymnázium Dašická

Titul krále mladých chemiků zůstal doma v Pardubicích

Jubilejní desátý ročník celostátního finále soutěže Hledáme nejlepšího Mladého chemika ČR zná svého vítěze. Králem mladých chemiků pro rok 2022 se stal Michal Čapek ze ZŠ Pardubice – Polabiny 3, n.p. Eliáše.

Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice hostila 16. června chemické talenty. Celostátní finále soutěže Hledáme nejlepšího Mladého chemika ČR přivítalo 38 finalistů, kteří postoupili z krajských kol. Celkem se klání zúčastnilo více než 17 000 žáků osmých a devátých

tříd ze všech koutů republiky. Finále se skládalo ze dvou částí. Teoretické znalosti prověřil písemný test, praktické dovednosti laboratorní práce. Součet bodových zisků z obou částí soutěže určil konečné pořadí. Vítězem se stal Michal Čapek z pardubické ZŠ Polabiny 3, který je historicky prvním králem mladých chemiků z Pardubic. „V testu jsem několikrát chyboval, ale práce v laboratoři mi šla dobře. Přesto jsem nečekal, že bych mohl vyhrát. Chtěl bych moc poděkovat paní učitelce Monice Hrabánkové, která mě na soutěž

skvěle připravila. Chemie je můj koníčkem a po absolvování gymnázia bych se jí rád věnoval. Nejvíc mě to samozřejmě táhne na Fakultu chemicko-technologickou,“ svěřil se nejlepší mladý chemik, který vyhrál notebook, příslib přiznání stipendia od pořádatelů fakulty a řadu dalších cen. Jeho spolužák Daniel Martiník vybojoval krásné čtvrté místo. Oběma finalistům gratulujeme k velkému úspěchu a děkujeme za vynikající reprezentaci Pardubic, které se právem nazývají městem chemie.

Robert Čebiš, pořadatel

Křížovka o ceny

Pardubice byly během 2. světové války dějištěm významných národních událostí spojených s paravýsadkem Silver A a heydrichiádou. Hrdinství českých odbojářů Němci pomstili popravami skoro dvou set lidí na pardubickém Zámečku. Zásadní události z válečného období se odehrály v roce 1942 a město si je v rámci 80. výročí připomíná po celý letošní rok.

Po nešťastné shodě okolností byly 10. června vypáleny kladenské Lidice, obdobný krutý osud Ležáků se naplnil 24. června. Vesnice byla obklíčena 150 muži pardubické roty 20. záložního policejního pluku „Böhmen“ pod vedením gestapa, na vnější kordón bylo povoláno 30 českých četníků. Všichni obyvatelé starší 15 let byli odvezeni do Zámečku, kde kolem 21. hodiny došlo k vyvrcholení tragédie. Nejdříve byly na popraviště (**TAJENKA**), potom byli přivedeni muži.

Znění tajenky nám posílejte do data příští uzávěrky poštou nebo elektronicky na adresy uvedené v tiráži na straně 2. Tajenka z minulého čísla: **ALFRÉD BARTOŠ**. Výhercem se tentokrát stal pan Michal Rychlý. Cena je připravena k vyzvednutí po e-mailové/telefonické domluvě na Pernštýnském náměstí.

AUTOR: JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	TUBERKULÓZA	KRÁL (Z LAT.)	KÓD ITÁLIE	KLAPOT	 Pardubice	PO TERMÍNU	TA I ONA (SLOVENSKY)	CITOSLOVCE DRČENÍ	 Pardubice	ŘEMEN	PATŘÍČÍ NATAŠE	ZÁSAHY JEZD- CE OTĚŽENY
FINTA					NÍŽE NEŽ				JMÉNO SPISOVATELE PAVLA			
NÍZKÁ HRA V MARIÁŠI					VELIKÁN				DVOJICE			
					NÁVODY				POPROSIT			
ŘÍMSKY 110			DVIH (V MET- RICE)					OSLOVENÍ MŮŽE				
			OVINUTÍ (ZDROBNĚLE)					NAPROSTO ČISTÁ				
 Pardubice	NELEGÁLNÍ SMĚNA PENĚZ	OPADNUTÍ					JEMNĚ KROPIT					
		VARIANTA ILONY					ZN. KOSME- TIKY					
TAJENKA												
TRAMVAJE (NÁŘEČNĚ)						ŽID. MUŽSKÉ JMÉNO					KLUB ANGA- ŽOVANÝCH NESTRANÍKŮ	ZÁBAVY
						NERVOVÝ ZÁŠKUB						
KOŇSKÝ (ZASTARALE)					TKANINA S UZLÍČKY					SPZ KUTNÉ HORY		
					ZN. NOBELIA					VOJENSKÝ ODDÍL		
SECONDED NATIONAL EXPERT				SLOVENSKÝ ZÁPOR				STŘEDOVĚKÝ NÁJEZDNÍK				
LESKLÝ NÁTĚR				MASTNÉ KRUHY NA POLÉVCE				ANTONÍN DOMÁCKÝ				

Evropský den koní pobaví děti i dospělé už první sobotu v září

Záříjová kvalifikace na Velkou pardubickou bude letos již po osmé zároveň i oslavou Evropského dne koní. Dostihy v sobotu 3. září tak budou opět obohaceny o řadu akcí pro děti i pro dospělé. Společným jmenovatelem bude tradice chovu koní a také prezentace členských měst koňského sdružení Euro Equus, díky jehož iniciativě tento svátek, připadající na první zářijový

víkend, vznikl. Zatímco dospělí se během letošní kvalifikace jistě nechají unášet děním na dostihové dráze a kolem ní, děti čeká opět řada kvízů a soutěží s koňskou tematikou, od malé Velké pardubické přes zdobení textilu, poznávání části těla koně až po házení podkovou. Část programu oslav Evropského dne koní bude věnována i dospělým návštěvníkům. Jak dalece znají

svět koní, prověří vědomostní kvízy, cíle a práci asociace koňských měst zase přiblíží prezentace jednotlivých členských měst i drobná ochutnávka místních specialit.

Evropská síť koňských měst Euro Equus je neziskovou organizací, kterou v roce 2005 založila města s hlubokou dostihovou tradicí nebo tradicí chovu koní. Asociace, jejímiž členskými městy jsou vedle Pardubic

belgický Waregem s tradicí dostihů, španělský Jerez de la Frontera, proslulý Královskou andalusskou školou jezdeckého umění i chovem andalusských koní, portugalská Golega známá chovem lusitánských koní, polská „dostihová“ Wroclaw a také francouzský Saumur s proslulým francouzským jezdeckým institutem, usiluje o propagaci a další rozvoj kulturního dědictví chovu koní.

Hudební i roztančené léto na Příhrádce

Těšíte se na Léto na Příhrádce? Na programu se letos krom rockových, punkových, folkových, bluesových a dalších koncertů objeví novinka v podobě Tančírny ve stylu 20. a 30. let, kde si zájemci za zvuku živé kapely a pod vedením tanečního mistra procvičí své taneční kreace. Pro

dokreslení atmosféry a potřebné doplnění energie bude součástí tančírna i ochutnávka vytříbených lahůdek a vybraného vína. Do kalendáře si tedy poznamenejte datum 20. srpna a čas 19 hodin, kdy se na náměstíčku na Příhrádce rozprostře taneční parket. Letošní léto a s ním i kulturní festival již

tradičně uzavře 26. srpna od 12 hodin oblíbený Jarmark knih, který nabízí především bohatý program pro malé i velké. Děti pozve do pohádkového světa Loutkové divadlo Kozlík a dospělé pobaví divadelní spolek Hrrr. Hudební doprovod jarmarečního dne zajistí kapela Bohemian bards nebo Vero-

nika a Dita Veselá. Čekají vás samozřejmě i tematické knihovnické stánky od knihkupectví Kosmas a knihovny Darmodárium s knhami vyraženými z fondu doplněné stánky s vynikajícím občerstvením.

Nabitý program na letonaprihradku.cz.

Tereza Jarošová, Krajská knihovna

Dědečkova výstava potěší všechny milovníky historické techniky

Zveme všechny sběratele, renovátory a nadšence do historické techniky na tradiční Dědečkovu výstavu, jejíž 7. ročník se uskuteční v Doubravicích

u Pardubic v areálu Správy a údržby silnic. Tak jako minulý rok bude současně probíhat burza náhradních dílů, svoje umění bude předvádět umělecký kovář

a svoji sbírku představí sběratel historických pil. Dále zde proběhne unikátní sraz majitelů traktorů Svoboda včetně prezentace Svoboda traktor klubu.

Výstava se koná 16. července od 10 hodin. Více informací na www.dedekovavystava.cz.

Tomáš Doležal, pořadatel

Nejlepší hasiči změří své síly v Pardubicích

Do Pardubic se opět vrací mistrovství profesionálních hasičů, které se bude konat poslední srpnový týden od 26. do 28. srpna 2022 na městském atletickém stadionu Hvězda v Pardubicích a na hasičském stadionu v Hradci Králové. Profesionální hasiči budou soutěžit i v kategorii jednotlivců, a to ve výstupu

na cvičnou věž a v běhu na 100 m s překážkami. Součet časů z těchto disciplín pak ocení nejlepší závodníky ve dvojboji. Stejně jako dobrovolní hasiči budou profesionální hasiči soutěžit v kategorii družstev ve třech disciplínách: v běhu na 100 m s překážkami, ve štafetě 4×100 m s překážkami a v požárním úto-

ku. Součet nejlepších výsledků jednotlivých družstev poté určí pořadí na prvních třech místech.

Dobrovolné hasiče bude zastupovat celkem 17 družstev mužů a 17 družstev žen. Kromě zástupců z řad Sdružení hasičů Čech Moravy a Slezska budou o nejlepší výsledky usilovat i zástupci z České

hasičské jednoty a Moravské hasičské jednoty. Z řad hasičského záchranného sboru se na start postaví 14 družstev, které budou zastupovat jednotlivé kraje, a jedno soutěžní družstvo HZS podniku, které nominuje Asociace velitelů HZS podniků, z s.

Vendula Horáková, HZS PK

Hrochům na konci sezony zase cinkaly medaile

Pohybové studio Hroch je jedním z fenoménů, které šíří dobré jméno města Pardubice. První plnohodnotná sezona po ukončení covidových opatření je u konce.

Letošním rokem se pod hlavičkou Domu dětí a mládeže BETA protančilo přes 600 dětí i dospělých, z toho v soutěžních

skupinách Hrochu okolo 250. Trenérky s nimi vytvořily 15 soutěžních choreografií, se kterými vyrazily do bojů o mistry České republiky na prestižních postupových soutěžích Czech dance masters, Taneční skupiny roku a Czech dance tour.

Kromě skvělé reprezentace cinkaly velmi často i medaile, z finálových kol

mistrovství republiky jich máme hned několik, dvě čerstvé dokonce z česko-slovenského finále Taneční skupiny roku, a to za choreografie Báry Komínkové s názvem Taxi (disco dance miniděti do 8 let) a Clown (dance art dětí do 11 let). Hroši vyslali své zástupce na mezinárodní soutěž do Maďarska! Soutěž

pořádaná World Dance Association – World Dance Championship 2022 se konala v červnu v Budapešti a třešničkou na dortu jsou zlaté medaile z disciplíny disco dance! Lepší zakončení sezony si „hrošandy“, v čele s trenérkou Denisou Čechovou, nemohly přát.

Iveta Zemanová, DDM Štolbova

Žádosti o dotace v rámci podpory sborů dobrovolných hasičů

Žádosti o poskytnutí dotací z Programu prevence kriminality a zvyšování bezpeč-

nosti, dotační titul Podpora požární ochrany je možné podat od 8. 7. do 14. 7. přes

aplikaci „Portál občana“. Více na úřední desce nebo www.pardubice.eu/urad/radnici

ce/verejna-podpora-dotace-a-granty/. Více také na tel. 466 859 144 nebo 466 859 769.

Park Na Špici v srpnu ožije již sedmý rok po sobě

**PARDUBICHTÝ
TAHOUNI**
Magnet na akce

Jedna z nejnavštěvovanějších pardubických letních akcí se blíží, Sportovní park Pardubice 2022 rozehraje soutok Labe a Chrudimky a přilehlý park Na Špici v termínu 6. až 14. srpna! Tradičně druhý týden v srpnu se v jednom z nejkrásnějších parků města sportuje už šestým rokem po sobě, s Olympijským parkem a velkolepým sportovním výkopem v roce 2016 rokem sedmým, a pořadatelé opět plánují oživení celé plochy parku sportem a po dvou covidových letech opět také kulturou.

„Tuto, již tradiční akci mám moc rád, já i moje rodina se každoročně aktivně zapojujeme stejně jako další stovky rodin. Od sportovních klubů máme zpětnou vazbu, že právě prezentace na sportovním parku jim přivádí nové sportovce, což je velmi potěšující. Každý rok také spolu s projektovým týmem přemýšlíme, jak akci ještě o něco vylepšit. Letos jsme se dohodli na ozvučení celého areálu, aby byli slyšet moderátoři, kteří lákají na zajímavý program a zlepšit tak atmosféru akce,“ uvedl primátor města Pardubic Martin Charvát.

Co se tedy letos chystá? „Na obou pardubických řekách i v parku se opět představí více než 60 sportovních klubů z Pardubic a okolí, kluby se budou po třech dnech střídát na pětadvaceti stálých a variabilních stanovištích, takže sportu si užijeme i letos dosyta. Jsem moc rád, že tradičním partnerem akce je také Univerzita Pardubice, na jejímž stanovišti návštěvníky čeká oblíbená exkurze do světa vědy,“ láká manažer projektu Pavel Stara. „Připravujeme tradiční sportovní program s řadou exhibic,

ale jsem rád, že se po odmlce opět dočkáme kultury v podobě koncertů. Novinkou letošního ročníku jsou taneční workshopy, divadélko pro děti a premiéru bude mít v rámci naší akce také běh přes řeku Labe,“ doplňuje Pavla Staru druhý z manažerů Sportovního parku Pardubice Petr Mazánek.

Také letos akci odstartujeme dnem se Službami města Pardubic s názvem Zažij město, a to v sobotu 6. srpna. Hned v neděli nás čeká první ze tří hromadných běhů Gladiátor Race Run. Druhý hromadný běh patří našemu generálnímu partnerovi, společnosti Foxconn Česká republika, koná se ve středu 10. srpna a má tradičně charitativní podtext. „Sportovní park nás prostě baví a Foxconn Run je jeho nedílnou součástí. Opět se poběží zejména pro dobrý pocit, a proto výtežek ze startovního poputuje na vybraný charitativní projekt nebo pro konkrétní rodinu,“ uvedl Pavel Kožený, PR manažer společnosti Foxconn Česká republika. Druhou sobotu 13. srpna se koná oblíbený běh barevnými zónami Barvám neutečeš, měří pět kilometrů a barevná nálož baví děti i dospělé.

Den s hasiči, ukázky výcviku služebních psů a koní městských strážníků, večerní Pardubice na bruslích, ranní rozcvičky, ale také běh přes plovoucí most přes řeku Labe s Ebránou, takový je výčet sportovních akcí v rámci klasického sportovního programu. „Na pátek 12. srpna jsme připravili překvapení na Labi, atraktivní novinku pro sportovce i diváky, a to běh suchou nohou přes řeku Labe. Účastníci budou mít za úkol

překonat 60 metrů dlouhou lávku, která bude sestavena z plovoucích panelů, v co nejlepším čase. Startovat se bude ze břehu od koupaliště na Cihelně směrem na molo nedaleko griloviště v parku Na Špici. Do konce června vyjdeme na našem Facebooku s událostí s možností online registrace všech závodníků. Samozřejmě počítáme také s možností registrace i na místě v den konání,“ popisuje novinku Matěj Drajer z pořadatelského týmu a dodává, že každý účastník bude mít plovací vestu a přilbu a na bezpečnost budou dohlížet i zdravotníci a záchranná loď.

I letos budeme sbírat body na hrací kartu – díky té mohou malí i velcí sbírat záznamy o zdolání jednotlivých disciplín, za zdolání dvanácti sportovních disciplín obdrží diplom s jejich jménem a za zvládnutí šestnácti disciplín medaili.

Sportovní park patří do rodiny Pardubických tahounů a posiluje tak řady oblíbených, unikátních akcí s nadregionálním přesahem, který každoročně navštíví desetitisíce lidí, navíc funguje i jako projekt, v rámci něhož sportovní kluby z města získávají nové členy. „Děti si mohou vyzkoušet sporty a objevit talent v jeho odvětvích, ke kterým by se třeba ani jinak nedostaly. Jsme jedním z mála měst v republice, kde neklesla z důvodu covidu členská základna v oddílech. Sportovní park je neúspěšnější náborovou akcí, oddíly si při něm mohou praktickými ukázkami s dětmi a jejich rodiči navázat kontakt. Každý rok pro ně vymýšlejí něco nového. Pro kluby a tělovýchovné jednoty máme připravenou částku 600 tisíc korun k rozdělení například na pořízení sportovního vybavení a pomůcek. I letos podpoříme stovky dětí skrze příměstské tábory při Sportovním parku, hrací karty pro celé rodiny na školách a školkách jdou na dračku,“ uvedl náměstek pardubického primátora Jakub Rychtecký, který projektu v Pardubicích otevřel dveře a v olympijském roce 2016 poprvé rozehýbal Pardubice. Akce byla zařazena do nejvýznamnějších akcí města programu Pardubických tahounů. „Z dat z hracích karet víme, že více než 60 procent účastníků je mimopardubických, lidé tráví v Pardubicích i vícedenní pobyty právě kvůli Sportovnímu parku, má tedy pozitivní dopad pro podniká-

ní a cestovní ruch v Pardubicích,“ doplňuje Rychtecký.

„Sportovní park v Pardubicích nabízí každoročně nejrozmanitější pohybová lákadla a je jen na návštěvnících, kterému dají přednost. Akce je skvělou pozvánkou pro děti, ale i jejich rodiče, aby si zasportovali, ale také při této příležitosti navštívili naše krajské město či jeho nejbližší okolí, které má rodinám jednoznačně co nabídnout. Sluší se též poděkovat všem, kteří se podílejí na přípravách a průběhu akce. Bez jejich maximálního úsilí a nasazení by nebylo možné uspořádat park, který každoročně kladně hodnotí také zástupci centrálních sportovních svazů a asociací,“ uzavřel hejtmán Pardubického kraje Martin Netolický.

Dejte si akci do kalendáře a zpeřete si srpen v Pardubicích v krásném parku u soutoku dvou řek!

6. 8. Zažij město (den Služeb města Pardubic), park Na Špici

6. 8. III. kvalifikace na 131. Velkou pardubickou, dostihové závodiště 6. 8. – 12. 8. Pardubická juniorka, tenisové mistrovství ČR, LTC kurty pod zámekem

7. 8. Gladiátor Race Pardubice, překážkový běh, park Na Špici

9. 8. Den s Městskou policií Pardubice, ukázka výcviku služebních psů a koní, park Na Špici

10. 8. Foxconn Run, charitativní běh pro běžce všech kategorií, park Na Špici

11. 8. Hasičský den

12. 8. Překvapení na soutoku aneb Suchou nohou přes Labe

12. 8. Koncert tří kapel – 18:30 Kevin, 19:45 SafeExit, 21:00 Volant

12. 8. – 14. 8. Basketbal: poslední přípravný turnaj před ME v Praze (ČR, Chorvatsko, Bulharsko)

13. 8. Friends Fest, multižánrový festival plný Ameriky, dostihové závodiště

13. 8. Barvám neutečeš, běh s hromadným startem barevnými zónami, park Na Špici

14. 8. 10:00 Pohádka perníková, šípková, červená Týbrdlo divadlo

14. 8. 11:00 Koncert kapely Kúzele

Toulky historií Pardubic

... ptáme se pardubického historika Františka Šebka

Povodní zaplavené louky kolem zámku (z vody vyčnívají zatopené kupky sena). Snímek asi z roku 1897? (fotoarchiv VČM).

Při rozhovoru s jedním známým před časem přišla řeč na ničivé následky takových přírodních živlů, jako jsou povodně. A nebyl bych to já, aby se řeč nestočila na historii tohoto živlu v dějinách našeho města. Vydalo by to jistě na knihu, ale nevím, zda by ta vyprávění nakonec nevyzněla jako smutný stereotyp. Určitě ale stojí za to ukázat dopad tohoto živlu na život našich předků alespoň na několika příkladech. A tak se zrodilo vyprávění dnešních Toulek.

Záplavy a povodně bývají přirozeným důsledkem náhlých klimatických výkyvů a stávaly se neblahým průvodcem života našich předků. Přicházely po zimě se spoustou sněhu, po větším oteplení a rychlém tání, při němž řeky nestačily absorbovat množství vody. Jindy se povodně objevily jakoby náhle po dlouhotrvajících deštích. Ničily, co jim stálo v cestě; déletrvající záplavy ohrožovaly úrodu, často s katastrofickými následky ovlivňujícími významně i veřejné dění. Dopady takových mimořádných událostí známe i dnes (vzpomeňme např. rok 1997 nebo 2004), přece jen lze ale sledovat určité rozdíly.

Naši předkové se naučili žít s častými, víceméně pravidelnými jarními povodněmi. V zátopovém území nestavěli obydlí a neobhospodařovali tam ani orná pole, leda jen louky. Pozornost kronikářů vzbuzovaly a v paměti lidí dlouho zůstávaly ty velké živelné povodně a zátopy s dramatickými následky. S civilizačním pokrokem, kdy se stavěla nákladnější obydlí, zvyšovala se hustota osídlení a rostly nároky na produkci zemědělské výroby, stávaly se velké záplavy a povodně čím dál závažnějším nebezpečím. Časem se společnost bránila intenzivnější regulací řek, stavbou protipovodňových hrází, vznikaly záchranné profesionální sbory, mezi nimiž měli (mají) důležitou roli hasiči.

Ve své poměrně rozsáhlé lístkovnici známých k dějinám Pardubic mám poměrně obsáhlou složku se záznamy o zdejších větších povodních a záplavách. Pro naše vyprávění z nich vyberme aspoň několik zajímavých příkladů. Z větších povodní z konce 18. až začátku 19. stol. (1775, 1785, 1796, 1804, 1808) si zde blíže všimneme aspoň té z roku 1804. Toho roku skončily mrazy už před Hromnicemi (2. února), kdy se prudce oteplilo. Po týdnu až dvou se ale znovu výrazně ochladilo a často přšelo, takže jarní setí obilí mohlo začít až na konci dubna. To už nevěstilo nic dobrého. Začátkem června čtrnáct dní nepřetržitě drobně přšelo. Voda začala stoupat z břehů Chrudimky, potom Haldy i Labe. Dravý proud kulminoval 13. června. Širé okolí Pardubic se v nižších polohách ocitlo pod vodou. V Pardubicích zaplavila voda na východní straně Olšinky a stodoly v Karlově ulici, sahala málem až ke hřbitovu u kostela sv. Jana Křtitele na dnešní třídě Míru. Ve městě se dostala do sklepů na ulici Anežky České a Zámecské, zaplavila i přízemí domů Kostelní ulice bezmála do výše 1 m, podobně také domy v části Pernštýnské ulice. Náměstí se stalo ostrovem, kam vojáci narychlo vyvedli koně z kasáren kolem města. Most přes příkop před Zelenou bránou byl poškozen, stejně jako most přes Chrudimku za Bělobranským náměstím; voda poničila také most

mezi Příhrádkem a zámkem. Louky kolem zámku zůstaly zaplaveny Labem s nánosy bahna, dřeva a všeho, co voda kde vzala.

Hladina vody začala klesat po dvou dnech, ale na polích a jinde v nižších polohách zůstávala až do 10. července. Mělo to neblahé důsledky pro sklizeň obilí a dalších plodin. Hrozila velká drahota. Celý rok trvalo, než se nemalým úsilím (penězi a pracovním nasazením) podařilo napravit velké materiální škody. Například na loukách kolem zámku nechal tehdejší vrchní pardubického panství Štěníčka shrnout během roku 1805 naplavené a vysychající bahno a suť a místo poničeného dřevěného mostu od Příhrádku k zámku navršit hráz, uprostřed níž se sklenul kamenný mostek. Na jeho parapet nechal potom Štěníčka odněkud přenést dvě sochy od Jakuba Teplého: sochu sv. Jana Nepomuckého a Františka z Pauly (sochy jsou starší než most s hrází). Dodnes tudy chodíme na zámek, jen málokdo si však uvědomuje, že je to ve skutečnosti památka na velkou povodeň z roku 1804.

Roku 1805 ceny obilí rostly závratně. Císař František II. zakazoval jeho vývoz ze země a nařídil maximální ceny. Ještě v červenci se ale v Pardubicích prodávalo obilí podstatně dražší. Jen malý účinek měla taková opatření jako přiděly mouky a dalších potravin rozdávané těm nejchudším – bylo toho žalostně málo. Popsaná situace roku po povodni (1805) se stala smutným koloritem rozhořčujících se války s francouzským císařem Napoleonem Bonapartem, která, jak víme, vyvrcholila porážkou rakouského císaře a ruského cara v bitvě u Slavkova (2. prosince).

Další velká povodeň postihla Pardubice hned roku 1808. Ty velké se ale objevily zase až po několika desetiletích (1845 a 1846) a zejména potom od 80. let 19. stol. až do začátku 20. stol. (1881, 1883, 1886, 1888, 1895, 1897, 1900), kdy jsme svědky jejich poměrně častého opakování. Tehdy se už také pravidelně a přesněji měřila dosažená výška hladiny vody nad dlouhodobým normálem; častěji se měřilo u mostu přes Labe za zámkem. U zde uvedených dat povodní voda dosahovala +3 metry a více. Ty vyšší hladiny povodňové vody dosahující k +4 m už lze považovat za tzv. „stoletou vodu“. Potíž je v tom, že úroveň hladiny normálu (0) se změnila na začátku 20. stol. po provedené regulaci koryta řek Labe a Chrudimky a srovnání naměřených nejvyšších hodnot v 19. stol. s daty ze 20. stol. nelze provádět bez určitého přepočtu.

V aktuálním vyprávění o velkých povodních a záplavách v Pardubicích si snad ještě jako příklad přiblížme tu z roku 1883. Co do počasí poznamenalo tento rok od počátku dlouhotrvající sucho. Potom ale přišel od 13. června vytrvalý déšť, který po týdnu vykonal své. Korytem obou řek se začala valit voda, jež rychle vystoupila ze břehů. Dne 20. června dosáhla na Labi u mostu výšky +396 cm. Její dopady byly obdobné těm z roku 1804. Pernštýnské náměstí se stalo ostrůvkem obklopeným vodou. Sem také museli vojáci odehnat na poslední chvíli ze stájí kasáren koně. Tato událost (nikoliv poslední) přispěla nakonec k tomu, že otázka potřeby postavit v Pardubicích nová jezdecká kasárna se stala naléhavou. Trvalo to ale ještě více než 10 let. Také v Kostelní ulici se voda dostala až do přízemí domů. Půjдете-li někdy po Starém Městě přes Kostelní ulici, všimněte si domu čp. 99. Na jeho fasádě v úrovni přízemí najdete zazděnou mosaznou destičku s vyznačenou ryskou, kam až 20. června 1883 voda sahala. A mohli bychom pokračovat. Při jarní povodni o pět let později (1888) vystoupila voda na hodnotu +386 cm nad normál a po opadnutí hlavní vlny zůstávala zaplavená některá pole ještě 5. května. Místní tisk si například toho dne trpce stěžoval na odporný hnilobný zápach, který vane do města z luk kolem zámku.

Už v roce 1885 jednal zemský sněm v Praze o naléhavé potřebě regulace středního toku Labe od Hradce Králové ke Kolínu, resp. k Poděbradům. Stále naléhavěji se také na různých úrovních jednalo o potřebě regulace Chrudimky a aspoň některých úseků Loučné. Trvalo to ale dvacet let, než se tento záměr dočkal viditelného naplnění. Nebyl to samozřejmě úkol jednoduchý – finančně ani technicky. A neznamenovalo to samozřejmě konec záplav. Kvalitativně šlo ale potom o jinou situaci. Průběh regulace Labe a Chrudimky na začátku 20. stol. na území Pardubic přinesl do podoby města řadu výrazných změn. Domnívám se proto, že bychom se této zajímavé kapitole dějin Pardubic mohli věnovat v příštích Toulkách.

Jsou před námi prázdniny a doufejme, že matka příroda k nám bude milostivá, a pokud jde o vodu, nebude jí ani málo, ani moc. A pokud přece jen ano, snad nás dnes dostupná opatření ochrání od nejhoršího. Existují ale také další nebezpečné přírodní živly. K přírodě se proto raději chovejme se vším respektem a pokorou.

František Šebek

